

Člankovinski list: --
 1. leto . . . K 12--
 2. leto . . . 6--
 3. leto . . . 3--
 4. leto . . . 120--
Člankovinski list: --
 1. leto . . . 15--
Člankovinski list: --
 1. leto . . . 15--
Člankovinski list: --
 1. leto . . . 15--

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 18 v.
 od 6redne petivrtice:
 večkratnih oznanilih
 -- popust.
 „Straža“ izhaja v
 deljek in petek popok
 Rokopisi se ne vrata

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

**Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—13. ure dopoldne**

Seidlerjevo ministrstvo odstopilo.

Krušni mir in Ukrajina.

Dunajčani, katerim se je delež kruha in moke sedaj skrajšal in zmanjšal na tisto mero, katero že dolgo časa uživamo ljudje v provinci, v svoji ozlovoljenosti nameravajo grofu Czerninu, stvoritelju in slavitelju „krušnega miru“ z Ukrajino, odtegniti častno občanstvo. Prišli so namreč do prepričanja, da si Czernin ni zaslužil tega občanstva, ki se mu je podelilo v prvem navdušenju, katero so vzbudile njegove krušne obljube, še bolj pa njegove drzne in izizvalne besede zoper Čehe.

Krušni mir z Ukrajino ne temelji na solidni podlagi. To dandanašnji že tudi priznavajo nemški listi sami. „Berliner Tageblatt“ je poslal svojega zastopnika v Ukrajino, da preuči tamošnje razmere in poroča o njih. Njegovo poročilo zelo reducira krušno upanje, ki se je stavilo v Ukrajino, katero so Czernin in njemu vdani listi proslavljali kot deželo, ki je kakor pravcata deveta dežela polna mleka, jajc, žita itd. Poročilo, ki roma sedaj po časnikih, neusmiljeno trga pravično meglo, ki je ležala nad Ukrajino ter jo je zastirala pred očmi lačnih Srednje-Evropejcev.

Ukrajina je daleč zaostala za dolžnostmi, ki jih je prevzela napram srednjim vlastim. Do 26. junija je iz Ukrajine prišlo le skupno 5100 vagonov, natočenih s žitom, deloma z jajci, oljem in zabelo. Upa se, da bo do 3. julija prišlo še 20.000 vagonov. Pa če bi jih tudi toliko prišlo, kar pa še ni gotovo, bi to znašalo samo 12% količine, ki se je obljubila.

Razlog za to veliko nesorazmerje med obljubo in njeno izvršitvijo je v tem, ker je pogodba z Ukrajino politično in gospodarsko bila utemeljena na podlagi, ki ni bila dana. Politichen namen je bil, zabiti zagozo v vzhodno fronto s tem, da se je ustvarila samostojna Ukrajina, čeprav se ni vedelo, ali je v južni Rusiji res državotvorno narodno ukrajinsko gibanje. V gospodarskem oziru pa se je Ukrajina obre-

menila z obveznostmi, ki jih nikdar ne more izpolniti.

Poznavalci dežele, med njimi tudi voditelji raznih, od osrednjih držav ustanovljenih organizacij priznavajo, da zaloge v Ukrajini izdaleka niso tako velike, kakor se je izpočetka mislilo. Pred vojno je Ukrajina k žitnemu izvozu celokupne Rusije, ki je znašal 558 milijonov pudov, prispevala 44%. Med sedanjem vojno je pa produkcija žita v Ukrajini padla najmanj za 30%, najbrž še več. To nazadovanje je požrlo ves preostanek, ki je prej bil določen za izvoz, zakaj ostalih 70% je potrebnih za preživljanje domačega prebivalstva, ki si gotovo ne bo nalagalo posta Nemcem in Avstrijem na ljubo.

Prédpogoj za to, da bi se ljudje pridobili za intenzivnejše obdelovanje zemlje, je politično in socialno pomirjenje dežele. Ukrajina še davno ni v tem položaju, da bi se smelo upati, da bi ljudje sami sodelovali pri izvršitvi sklenjenih pogodb in pri povečanju poljedelske produkcije. Agrarno (kmetsko) vprašanje v južni Rusiji je še popolnoma nerešeno. Revolucija je odpravila osebno lastnino zemlje in je tako vzbudila glad ubogih, brezposestnih ljudi. Vlada hetmana Skoropadskega je sicer zopet upostavila zasebno posest zemlje, vendar pa ni mogla prejšnjim posestnikom vrniti njihovih pravic. Nastopila je torej v agrarnih razmerah neka praznота, ki ni ugodna za obdelovanje zemlje. Le agrarna preosnova bo mogla povzdigniti obdelovanje zemlje in povečati pridelok. Toda takšna preosnova, kakor jo nameravajo ukrajinski hetman in zastopniki Nemčije in Avstrije, ne bo zadovoljila ljudstva.

Dobljene izkušnje, tako zaključuje poročevalec „Berliner Tageblatt“, je treba porabiti za bodočo politiko in zato je treba predvsem priznati, da se trenutni uspehi v Ukrajini ne dajo doseči. Poskušalo se je dobiti iz Ukrajine kakor le mogoče hitro in veliko množino žita, toda s tem sistemom so tirali kvišku samo cene in zase niso pridobili ljudstva, ker

smatra tak sistem kot neka rop. Odločiti se bo treba, da se opusti ta sistem, kojega neugodnosti niso v nobenem razmerju s pridobljenimi uspehi, ter da se bo treba v Ukrajini odločiti za neprenagleno delo, ki bo polagoma naraščalo in ki ne bo prenehalo. Danes nima nobenega pomena, če se, kakor se je to storilo v mirovni pogodbi v Brestu-Litovskem, upostavi v splošno prehranjevalno kalkulacijo nekaj stotisoč ton žita, ki se bi ga morda našlo kje tam gori na luni, ne pa v Ukrajini. Tudi bližnja žetev bo, kakor se dozdeva, dala za izvoz razmeroma skromne odvisne množine. Toda žito iz Ukrajine bomo zelo potrebovali še tudi dve ali tri leta. Prvi prédpogoj za razvoj Ukrajine je seveda, kakor se mora vselej zopet in zopet povdarjati, rešitev agrarnega vprašanja. Velika zmota bi bila, ako bi se mislilo, da so bile v južni Rusiji udušene ideje socialne revolucije vsled vkorakanja nemških čet, kajti navzočnost nemških čet v Ukrajini sigurno ne more služiti namenu, da bi se veleposestvu nudila možnost, ogoljufati prebivalstvo, ki nima nobenega zemljišča, za pravico do zemljišča. Tudi veleposestvo v južni Rusiji bo spoznalo, da je za njim minil čas ter se ne bo vrne nikoli več.

Nemčija in avstropoljska rešitev poljskega vprašanja.

Rešitev poljskega vprašanja je veliko sporno jabolko med Avstrijo in Nemčijo. Pretežni del nemške javnosti je proti rešitvi tega vprašanja v avstropoljskem smislu. V naslednjem beležimo tri značilne izjave iz Nemčije:

V „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše Oskar Müller o berlinskih pogajanjih grofa Buriana. Clankar precej natanko razpravlja o raznih mnenjih, ki vladajo med avstrijskim zunanjim ministrom grofom Burianom in nemško vlado v poljskem vpra-

LISTEK.

Jugoslavija Jugoslovanom.

(Dalje.)

Razmerje med jugoslovansko državo in Avstrijo.

Naši narodni nasprotniki nam očitajo in begajo tudi nevedne ljudi s trditvami, da hočemo razrušiti Avstrijo itd. Toda nič ni bolj neresnično kakor to. Mi nočemo Avstrije razrušiti, ampak nasprotno, jo hočemo utrditi. Mi zahtevamo samo, da bomo mogli o svojih stvareh sami odločevati, da bomo gospodarji na svoji zemlji, a z ostalimi narodi monarhije se hočemo združiti v zvezo svobodnih držav. Saj primerov za to imamo: Tu so pred vsem Združene države severoameriške, kjer je zvezanih 48 držav, ki tvorijo sicer na zunaj enoto, dočim je v notranjosti dostikrat razlika med postavami v eni in v drugi državi. Potem je Švica, ki je tudi le iz 22 kantonov sestojeca zvezna država. O gotovih skupnih stvareh razpravlja in odloča zvezni parlament v Bernu, a v notranjih stvareh je vsak izmed 22 kantonov popolnoma neodvisen. Tudi Nemčija je le zveza 26 držav, ki imajo celo vsaka svojega vladarja, oziroma svoje vladarske rodbine in so v notranjosti popolnoma samostojne. Bavarska ima n. pr. celo svojo lastno pošto, lastne državne železnice itd. Vse to pa ne moti enotnosti na zunaj. Ako je torej mogoča na zunaj enotna zvezna država s 26 vladarji v Nemčiji, zakaj ne bi bila mogoča taka država z enim vladarjem v Avstriji? Jugoslovani zahtevamo za se popolno pravico samoodločbe na ozemlju, kjer imamo večino, a priznavamo enako pravico tudi vsem drugim narodom monarhije. Ne pače pa nam pri tem niti od daleč na misel, da bi se izločili iz zveze, na katero nas cilijo stoletne tradicije in gospodarske koristi. Gospodarske koristi vežejo narode, ki prebivajo v seda-

njih mejah habsburške monarhije, drug na drugega. Tako treba razumeti tudi znani izrek Palackega, ki je v pismu na parlament v Frankobrodu leta 1848 rekel: „Ko bi Avstrije ne bilo, bi se morala hitro ustvariti, v interesu Evrope, v interesu človeštva.“

Toda Palacky si je mislil pod svojo Avstrijo le vsem svojim narodom pravično Avstrijo. „Krivico do bimo povsod — je pisal — in še zastonj!“

To, kar je veljalo leta 1848, velja v isti — če ne večji — meri še danes. Ako bi se torej narodom monarhije dala pravica samoodločbe, bi se oni sami zopet našli skupaj v prostovoljni zvezi svobodnih narodov.

Eden zelo priljubljenih razlogov proti jugoslovanski državi je tudi ugovor, češ, da bi jugoslovanska država narodom v zaledju, pred vsem seveda — Nemcem in Madžarom, zaprla pot do Jadranskega morja. Iz naših predidov izvajani pa sledi, da je ta ugovor popolnoma neutemeljen in ničev. Namesto sedanje Avstrije, oziroma avstro-ogrške monarhije, pride nova zvezna država, v kateri bodo posamezne države popolnoma enakopravne, a se bodo vendarle morale v gotovih vprašanjih podrediti skupnim, višjim koristim. Te višje koristi na bodo seveda zahtevale, da imajo države v zaledju za svoje proizvode odprto pot do morja. Zato se bo v skupnih dogovorih ugotovilo predvsem tudi pogoje, ki bodo narodom v zaledju zagotovili pristo pot do morja. Imperialistična stremeljenja pri tem seveda ne pridejo na račun, s narodi, ki ne hrepene za nadvladjem nad drugimi narodi, ki žele samo svoj enakopravni delež na božjem svetu, ti narodi najdejo tudi v tem oziru svoje koristi popolnoma zavarovane.

Jugoslavija in druge jugoslovanske države.

Kakor smo že videli, je vseh Jugoslovanov: 19.569.000.

Le naravno je torej, da nastane vprašanje: Zakaj ne zahtevamo združenje vseh Jugoslovanov, po izgledu Nemcev in Italijanov ter se omejujemo le na zahtevo po združenju Jugoslovanov monarhije? Ven-

dar je odgovor na to vprašanje zelo enostaven: Združena Italija je stala potoke krvi, uničiti je bilo treba države in zrušiti prestole. Tudi do združene Nemčije bi ne bilo prišlo tako hitro, da ni bilo vojne leta 1870. Tudi to je torej stalo silno krvi. Enako bo Jugoslavija posledica sedanje strahovite vojne. Na grobovih junakov, ki so dali svoje življenje za svojo domovino, zraste njihovim potomcem nova svoboda. Toda vsak sad mora dozoreti, predno ga je mogoče uirgati. Jugoslovanska ideja pa danes še ni tako dozorela, da bi mogli misliti na združenje Jugoslovanov od Adrijanskega do Črnega morja ter od Mure do Egejskega morja. Potem pa bi to tudi ne bilo mogoče brez rušenja držav in prestolov, pred vsem pa ne brez novega prelivanja krvi. Mi pa nočemo razdirati držav, nočemo rušiti prestolov, nočemo ničesar podirati, ampak le zidati. Predvsem pa nočemo nove krvi. Krvi smo videli že več kot dovolj. Zato zahtevamo samo združenje Jugoslovanov monarhije, kar se bo dalo doseči mirnim potom in brez prelivanja krvi.

Ker bo pa Jugoslavija med vsemi jugoslovanskimi državami številno najmočnejša in bo gotovo tudi prednjačila v gospodarskem in kulturnem oziru, bo s tem že samaposebi izvrševala veliko privlačno silo na ostale jugoslovanske države, namreč Črnogoro, Srbijo in Bolgarijo. Kaj je torej naravnostnega, nego da se priključijo tudi te države monarhiji kot zvezne države? Saj posebno glede Črnogore in Srbije ta misel ni nova. Posebno v Srbiji se je ta želja že pogostoma pojavljala. Toda dualistična monarhija ne bi bila vedela s tako zvezno državo kaj začeti. Zato dosedaj še ni prišlo do uresničenja te želje. — Vse drugače bodo seveda stvari, ko se monarhija preosnuje v zvezo, oziroma zvezno državo svobodnih narodov. Tedaj se bodo Črnogora, Srbija in Bolgarija rade priključile tej zvezi kot enakopravne članice.

(Dalje prihodnjik.)

šanu. Poroča se, da je grof Burian o priliki svojega berlinskega obiska svoje predloge zbral ter predložil v gotovi obliki. Ta oblika je zasnovana na novi politični konstrukciji, katerega skuša rešiti poljsko vprašanje tako, da se združi Galicija s Poljsko in se prične v organizem avstro-ogrske monarhije.

Iz te nove temeljne državne oblike srednje Evrope bi se naj potem razvila nova vojaška in gospodarska zgradba zveze z Nemčijo. Ta delovni načrt je pa v nasprotju z nemškim. Uspeh berlinskih pogajanj je bil samo taktično zblizanje. Člankar v „N. A. Z.“ razpravlja nato o raznolikosti mnenja v poljskem vprašanju. V razgovoru zedinjenja kongresne Poljske z Galicijo, ki predstavlja osrednjo točko takozvane avstro-poljske rešitve poljskega vprašanja, pride člankar do pomisleka, ki ga imajo v Nemčiji proti tej rešitvi. Pred vsem ne soglašajo v Nemčiji popolnoma z upanjem, katero gojijo Nemci v Avstriji glede na zblizanje nemškega stališča v avstrijski poslanski zbornici, če se izloči Galicija. Politika majorizacije napram Čehom se ne bo dala izvesti. Kdo jamči za to, da se ne bodo Poljaki in Čehi združili, da s tem dobijo v roke v Avstriji merodajni upliv. Ententa je vzela v svojem političnem naskoku proti obstoju Avstro-Ogrske to možnost resno v pretres. Pri zedinjenju Galicije s Poljsko tudi ne smemo prezreti dejstva, da je vzhodna Galicija ukrajinska in da Ukrajinci odločno nasprotujejo priključitvi k Poljski. Z nemškega stališča pa se še mora pristaviti pomislek, da bi z Galicijo povečana Poljska v zvezi s Čehi in tihim simpatiziranjem z nemško sovražnim inozemstvom prišla do gospodujočega ali sodočujočega vpliva v avstro-ogrski monarhiji in bi bila za Nemčijo večja nevarnost kot je bila sama caristična Rusija. To je stališče nemških diplomatov. Kdaj bo grof Burian prišel od tega, da bo branil svoje stališče napram tem napadom?

Mož železne pesti pri pisalni mizi, vsenemški aneksijski grof Reventlow, kriči že nekaj tednov — proti „rešitvi“ poljskega vprašanja v avstrijskem smislu. „Zveza sem, zveza tja: Avstro-poljsko vprašanje smatramo, da ne bo nobenega dvoma, za neprimeren. Našega stališča ne narekuje niti sovražstvo, niti aneksijska pohlepnost, temveč prepričanje, da ima edino Nemčija voliti, kaj varuje, oziroma ogroža njen življenjski interes. Tega priprostejšega vprašanja ne morejo v drugačnem smislu rešiti niti osebni razgovori, niti menjajoče, mimoidoče politične konstelacije. Poljske nacionalne zahteve niso pri tej rešitvi v prvi vrsti merodajne, temveč nacionalna pravica Nemčije. Ako si ti okoliščnosti medsebojno nasprotujeta, je to obžalovanja vredno, spremeniti se pa na tem ne da ničesar.“

Povodom tretjega branja proračuna je v pruski poslanski zbornici svobodno-konservativni poslanec Lüdicke podal t-le izjavo svoje stranke: Že meseca septembra 1916 smo predložili državnemu kancelerju naše težke pomisleke proti zasidranju naše politike v ustanovitvi poljskega kraljestva zlasti v onem času. Kongresna Poljska ni izpolnila pričakovanj, ki so se stavila na slovesno proklamacijo z dne 5. novembra 1916. Nasprotno so nastopile posledice, katerih smo se bali. Zopet smo izvedeli iz časopisja, da dela avstro-ogrska monarhija zopet na rešitev poljskega vprašanja v avstrijskem smislu. Prosti konservativci izrekajo svoje prepričanje, da ni mogoče, dokler traja vojna, odločiti o prihodnosti Poljske. Življenjski interesi nemške države in pruske, zlasti še interesi pruske Vzhodne Marke, prepovedujejo, da bi se ta razvoj Pruske in za bodočo zvezo med Nemčijo in Avstro-Ogrsko tako važna zadeva rešila, predno je znan izid sedanje vojne. To izjavo konservativcev je desnica zbornice sprejela z živahnim odobravanjem.

Dragi bratje Jugoslovani!

Na jubilejne slavnosti češkega „Narodnega gledališča“ ste poslali v zlato slovansko Prago toliko svojih najboljših sinov, kolikor jih naša stara prestolnica že dolgo ni mela priliko pozdraviti v svoji sredi. Proslavili ste z nami naš narodni praznik — pristrčno in bratovsko — in v teh zgodovinskih dneh smo se zopet združili v sveti prisegi med seboj tako tesno in nerazdružljivo, da bo ta dogodek ostal na večne čase vklesan v kamenite anale našega češko-slovanskega naroda. Vaši zastopniki so prinesli s seboj v matično Prago nešteto srčnih in navdušenih pozdravov od vseh strani Vaše prostrane domovine, in ti pozdravi so našli v naših čeških srečih bratovski odmevi. Vaši časopisi so prinesli ob tej priliki toliko krasnih in temeljitih člankov, da smo čutili, da v teh slavnostnih dneh bje z nami tisoče in tisoče bratskih src Vašega naroda. Ni nam mogoče se za hvaliti vsakemu izmed Vas, ki ste dospeli med nas, na naše slavje, in vsem Vam, ki ste se nas doma spominjali in naših skupnih slavnostnih dni. Pozdravljamo Vas v Vaši lepi domovini, se Vam toplo zahvaljujemo za vse, kar nas je tako tesno združilo v teh nepozabljivih dneh: za Vašo bratovsko ljubezen, za vse izraze Vašega zaupanja do nas, za Vaše pozdrave in govore, za objubiljene prisage, da je naš boj Vaš boj in da hočemo zvesto trdno in nerazdružljivo stati v tem boju za čast in svobodo naše lepe domovine in da hočemo sčasoma popolnoma premagati vse zapreke, ki so nas delile v škodo nam in tujcem na korist. Verujemo, dragi bratje, trdno v Va-

še prisego, ki ste nam jo prisegli: za to smo prepričani, da premoremo skupno vse ovire, ki nam jih skupni naš nasprotnik stavi na našo pot navzgor. Danes vemo mi in Vi, in globoko verujemo, da naš čas ni več daleč in čim bolj gotovo dosežemo svoj skupen cilj.

Praga, dne 10. junija 1918.

Češka zveza v parlamentu.
Češki narodni svet.

Slavnostni odbor za proslavo „Narodnega gledališča“ 1868–1918.

Občni zbor „Savinjske podružnice S. P. D.“

se je vršil v nedeljo, dne 9. junija, ob 10. uri predpoldne v Narodnem Domu v Celju. Načelnik g. Fr. Kocbek je pozdravil vse navzoče člane, opravičil s svetovno vojsko neskladanost občnih zborov za l. 1914–1917 ter se spomnil zaslužnih umrlih članov: dr. Otokarja Baš, Antona Turnšek, veletrgovca v Nazarjih, Antona Svetina, c. kr. notarja v Pläberku, vodnika Antona Pečovnik, ki je leta 1915 padel v Karpatih, ter Janeza Piskernik v Logarski dolini, ki se je za markiranje, zgradbo in popravilo potov, ter za zgradbo Frischaufovega Doma na Okrešlju stekel velikih zaslug. Ohranimo vse v blagem spominu!

Nato je načelnik poročal o delovanju podružnice v letih 1915 do 1918. Podružnica je štela leta 1914 165, leta 1915 85, leta 1916 74, leta 1917 90 članov in po 15 ustanovnikov. Iz tega štiriletnega izkaza je razvidno, kako neugodno je vplivala vesoljna vojska tudi na našo podružnico, kajti leta 1915 se je število članov skrčilo skoraj za polovico prejšnjih udov. Mnogo članov je odšlo k vojakom, mnogo jih je pa izstopilo.

Tudi v teh štirih letih je dobivala podružnica redne podpore in darila od Južnoštajerske hranilnice v Celju, okrajnega zastopa Gornjigrad, posojilnice v Celju, Žalcu, Braslovčah in Šmarju pri Jelsah, podružnice Ljubljanske kreditne banke v Celju ter mnogih zasebnikov. Srčna jim hvala! Podpora Južnoštajerske hranilnice se je smela izplačati šele leta 1918, ker cesarska namestnija ni hotela poprej potrditi daril.

Oglejmo si sedaj delovanje podružnice, ki se razteza na planinske kočje, pota in raznoterosti. Podružnica ima sedem koč. Največ skrbi ima z najlepšo, a tudi najvažnejšo glede narodnega kakor turističnega pomena, to je „Frischaufov Dom“ na Okrešlju. Leta 1915 ga je v občo zadovoljnost kakor poprejšnja leta oskrboval Fortunat Herle. Leta 1915 pa ni mogel več, ker je bil poklican k vojakom. To leto je ostal neoskrbovan, le ob pondeljkih je šel g. A. Herle na Okrešelj, kar je storil brezplačno. Za to in sploh za vso oskrbo v Solčavi skozi vsa leta si je stekel obilo zaslug, za kar mu moramo biti zelo hvaležni. Iskrena hvala mu! Leta 1916 in 1917 pa je oskrbovala Frischaufov Dom Malika Klemenšek v občo zadovoljnost. Obisk je bil sledeči: leta 1914 169, leta 1915 85, leta 1916 219 in leta 1917 pa 358 oseb. Iz tega obiska se tudi razvidi vpliv vojne. Mnogo sitnosti nam prireja vsako leto vođovod, od katerega se morajo v jeseni leseni žlebi radi plazov spraviti na varen kraj, spomladi pa zopet sestaviti in mnogi z novimi nadomestiti. Tudi brv nad slapom se mora radi plazov vsako jesen odvzeti in shraniti pod skalo, spomladi pa zopet vložiti. — Kocbekova kočja na Molički planini je bila leta 1914 oskrbovana po Neži Krebs iz Luč. Poznejša leta se ni več oskrbovala. L. 1916 so se v pastirskem oddelku napravila nova vrata v turistično sobo tako, da je vlom izključen. Leta 1917 pa se je pograd razdelil v dva posebna oddelka po 3 žinice, ki se lahko zagrneti z zagrinjali. S tem je kočja postala udobnejša, kar je še posebno važno ob priliki prenočevanja tam. Leta 1913 je obiskalo kočjo 153, leta 1914 33, leta 1915 18, leta 1916 39 in leta 1917 pa 16 oseb. — Gornjegrajsko kočjo na Menini smo morali večkrat popravljati radi vlomov. Leta 1918 pa so jo popolnoma oropali in poškodovali. Leta 1916 je vojaštvo paslo bolne konje na Menini in je rabilo to kočjo, za kar se je dobila odškodnina 50 K. Kočjo je obiskalo leta 1914 67, leta 1915 29, leta 1916 25, leta 1917 pa 12 oseb. — Mozirska kočja na Golteh je dobila novo spominsko knjigo. Obiskalo jo je leta 1914 64, leta 1915 78, leta 1916 59 in leta 1917 pa 58 oseb. — Lučka kočja se rabi samo za počivanje in vedrenje ob nevihti. — Kočja na Raduhi je vse premalo znana in obiskovana je največ le od lovecev. Leta 1914 so bile vse odeje ukradene, pozneje pa še druga opravila. — Hausenbichlerjeva kočja na Mrzlici je v slabem stanu in je sedaj tudi vsa oropana. Nekateri obiskovalci so tako nemarni, da si še niti nečajo za kurjavo nabrati suhljadi v bližnjem gozdu, ampak požgejo deske pri koči, veterinice in sploh vse, kar se da odtrgati, pri tej lahkomišljenosti pa nič ne pomislijo, s kakšnimi težavami in stroški mora podružnica kočjo popravljati. To store pač neturisti in zlobneži! Vse kočje je v letih večkrat ogledal načelnik. — Jubilejno kapelico pri Kocbekovi koči je podružnica prodala županstvu v Lučah, ki želi tam imeti svojo planinsko podfaro.

Drugo važno delovanje podružnice se razteza na pota. Kakor vsako leto pred vojno, so se tudi v

teh letih označili poti na Ojstrico, na Kamniško sedlo skozi Turski Zleb in od slapa pod Rinko na Okrešelj. Leta 1914 in 1915 se je popravil tudi pešpot od Paške vasi proti Gorenjskem Vrh, kar posebno hvalijo ljudje, ki hodijo iz Mozirja na železniško postajo Pako ali narobe.

Leta 1914 so se popravile sledeče markacije: 1. Radmirje—Mozirska kočja. 2. Gornjigrad—Arničev Vrh—Luče. 3. Gornjigrad—Sv. Florijan—Gornjegrajska kočja. 4. Gornjegrajska kočja—Ščavnice. 5. Gornjigrad—Pobrežje—Spodnja Rečica. 6. Luče—Dol—Lučka kočja. Leta 1916 je načelnik poiskal novo pot, ki se začne pod vrhom Planjave in vodi naravnost navzdol na Koroško. Ta markirana pot je ob slabem vremenu najkrajša zveza od Kocbekove kočje na Kamniško Sedlo, da ni treba iti na Škarje in po grebenih na Planjavo. Leta 1917 sta načelnik in g. M. Suster markirala novo pot, ki vodi od Mozirske kočje na Kal, Smrekovec, Komen, Veliki Travnik, za Raduho na Koroško in potem na Sleme, odkoder je bil daljni pot v Solčavo že poprej zaznamovan. To je jako lepa in 10 ur dolga pot po grebenih z lepim razgledom. Leta 1914 je postavila podružnica več novih stebrov in kazipotnih tabel, leta 1915 pa se je popravila na Ojstrici pušica za našo spominsko knjigo.

Leta 1914 je nameravala podružnica prirediti v Žalcu veliko veselico v prid Hausenbichlerjeve kočje. Bil je že izvoljen posebni odbor, ki pa ni izvršil veselice, ker so žalska društva želela prirediti veselico šele v jeseni. Izbruh svetovne vojne je vse preprečil. — Na zboru delegatov v Ljubljani zastopata podružnico člana g. prof. Jeraj in g. železniški revij. Ivan Kele. — Podružnica ima v Gornjemgradu svojo lepo strokovno knjižnico, ki se izpopolnjuje s planinskimi časniki in slikami. „Klub českých turistů“ v Pragi nam zastoj pošilja svoj „Časopis turistů“. Hvala mu! — Iz tega skromnega poročila lahko posnamete, da je podružnica navzlic svetovni vojni tiho in mirno naprej delovala, kolikor je bilo sploh mogoče. Skleпам z iskreno željo, naj bi Savinjska podružnica S. P. D. kot eminentno kulturno društvo z narodnega in gospodarskega stališča ohranilo dosežane člane in dobrotnike ter v bodoče pridobilo še mnogo novih članov v prosep jugoslovanskega planinstva.

Potem poda načelnik tudi blagajniško poročilo za štiri leta. Iz tega posnamemo kračko sledeče: L. 1914 je imela podružnica prejemkov 6364 K 21 v, izdatkov 6398 K 52 v in gotovine 27 K 13 v. L. 1915 je imela prejemkov 1018 K 62 v, izdatkov 925 K 29 v in gotovine 120 K 46 v. Leta 1916 je imela prejemkov 3202 K 5 v, izdatkov 3255 K 45 v, in gotovine 67 K 6 v. Leta 1917 je imela prejemkov 4566 K 32 v, izdatkov 4627 K 6 v in gotovine K 6.31.

Obojno poročilo se vzame z obćim odobravanjem na znanje. G. dr. Kalan je v daljšem govoru orisal vsestransko delovanje načelnikovo za podružnico in za planinstvo sploh, nakar izrečejo navzočniki načelniku priznanje in zahvalo. Iz prečitane premoženjskega stanja posnamemo, da ima podružnica imetja cenjeno po stari ceni pred vojsko K 46.800 in čiste imovine K 22.800. — Proračun za leto 1918 z naša prejemkov K 7760 in toliko izdatkov.

Pri razgovoru o praznovanju 25letnice se je naglašalo, naj se v vseh krajih, kjer je kaj zanimanja za planinstvo in za podružnico, ustanove odbori, ki bodo nabirali nove ustanovnike in člane ter darila, da se podružnici opomore gmotno, ker ima še mnogo obveznosti, kakor tudi načrtov za bodoče potrebno delovanje. Kdor torej uvažuje koristno delovanje podružnice, kdor ljubi naše slovanske gore, kdor želi ohraniti naše krasne planine domačinom, ta naj ob priliki 25letnice požrtvovalno podpre podružnico s častnim gmotnim darom.

V novi podružnični odbor so bili soglasno izvoljeni: g. Kocbek Franc, nadučitelj v Gornjemgradu, za načelnika; g. dr. Kalan Ernst, odvjetnik v Celju, za načelnikovega namestnika; g. Podbrežnik Franc, posestnik v Gornjemgradu, za blagajnika; g. Zemljč Branko, šolski voditelj v Solčavi, za tajnika; g. Roblek Franjo, veleposestnik v Žalcu, za odbornika; za namestnika g. Smertnik Josip, ravnatelj posojilnice, in g. Samič Rafko, trgovec z zlatino, oba v Celju; za preglednika računov sta izvoljena: g. Suster Martin, trgovec v Mozirju, in g. Pusenjak Ivan, šolski voditelj v Šmihelu nad Mozirjem.

Italijansko bojišče.

Vsled neprestanega deževja in silnih nalivov v Benečiji, vsled katerih se nahajajo veliki deli beneške ravani pod vodo, je bilo vsako večje vojno podvzetje zlasti ob Piavi popolnoma onemogočeno. Vrše se na obeh straneh obširne priprave za nove hude boje. Naše čete so v tej ofenzivi vjele čez 40.000 sovražnikov.

Cesar Karel na italijanski fronti.

Pred nekaterimi dnevi se je mudil cesar Karel na jugozapadni fronti. Spremljala sta ga nadvojvoda Friderik in načelnik generalnega štaba pl. Arz. Cesar Karel si je ogledal celo fronto od švicarske meje do izliva reke Piave. Prepričan se je o dobrem raz-

položenju naših čet in o vseh ofenzivnih obsežnih pripravah.

Francosko bojišče.

Ob obeh straneh reke Somme živahno gibanje angleško-francoskih čet. Na ostalem delu fronte razven odbitih napadov francoskih čet južnozahodno od Reimsa nobenih posebnih vojnih dogodkov.

Angleški mirovni pogoji.

Iz Londona se dne 21. junija uradno poroča, da smatra Anglija sedanjo dobo, ko se nahaja v sredini sovražne ofenzive, kot neprimerno, da bi se zahtevalo od nje kake pripravljenosti za mir. Dober mir bi moral vsebovati tri pogoje: 1. Nemčija bi morala za vselej opustiti svoje častihlepne namene. 2. Uravnava bi morala zadovoljiti vse narode. 3. Skleniti bi se morala zveza narodov.

Dr. pl. Seidler gre.

Seidlerjevo ministrstvo že dolgo nima večine, zato je zadnji čas začelo na pol absolutistično vladati: Državni zbor se je odgodil, da bi Seidlerja poslanci ne motili pri njegovem »modrem« vladanju. Čehe je Seidler razdražil z ustvaritvijo okrožij; Jugoslovane je povrnil v najstrožjo opozicijo s svojimi novimi persekucijami; Poljaki so nezadovoljni z njim zaradi nameravane delitve Galicije in holmskega vprašanja, socialni demokratje ga ne marajo, ker je popolnoma zavozil s prehrano — in tudi druge stranke niso bile več vnete za njega razven Nemcev, katerim se je popolnoma udinjal in prodal, da so lahko storili z njim, kar so hoteli.

Seidler je iskal večino, a je ni našel. Parlamentarna komisija Poljskega kluba se je 10. junija v Krakovu odločno izrekla proti njemu in polnoštevilno zbrani Poljski klub je zadnjo soboto storil isto. S tem je bila usoda Seidlerjevega kabineta zapečaten.

Poljaki so v soboto sklenili predvsem oster protest proti vsakemu poskusu vladanja z zloglasnim paragrafom 14. Zahtevajo z vso odločnostjo ustavni red v državi. Pripravljeni so državi dovoliti njene potrebsčine. Protestirajo pa proti vladi, ki je za državo škodljiva in pogubonosa, posebno pa izrečejo nezaupanje dr. Seidlerju, ki je delal proti interesom poljskega naroda, ki je popolnoma zavozil prehrano ljudstva, ki se je za hrbotom Poljskega kluba pogajal o delitvi Galicije. Zahteva pa Poljski klub, da se takoj skliče državni zbor.

Ker so Poljaki nastopili proti Seidlerju in njegovi vladi, je Seidlerjev kabinet podal cesarju ostavko. Cesar ostavke še ni sprejel, pač pa je poslal Seidlerju lastnoročno pismo, v katerem pravi, da hoče prevdariti in poskusiti vse možnosti, kako bi se javne zadeve dale rešiti parlamentarnim potom. Zato si pridrži odločitev o demisiji, medtem pa naj sedanje ministrstvo nadalje vodi posle. Cesar se hoče posvetovati s parlamentarci in drugimi državniki o položaju.

Kaj bo zdaj? Jugoslovani, Čehi, Poljaki, socialni demokrati so proti Seidlerju. Nemci pa ga hočejo držati, ker ne pripustijo, da bi Slovani vrgli ministra.

Kaj toraj zdaj? Novo ministerstvo z dr. Seidlerjem na čelu, kojemu bi sledili Nemci, je nemogoče, ker Poljaki dr. Seidlerja ne marajo. Zato se govori o novi vladi. Imenuje se kot bodoči možje grof Silva-Tarouca in sekijski načelnik Alexi; govori se pa tudi, da bi stopil na čelo vlade kak general in sicer se imenujejo knez Schönburg, dr. Bardolf in celo nekdanji minister Georgi. A nekateri so mnenja, da tudi to ne bo šlo, ker se nemške stranke baje krčevito kakor ceki držijo svojega Seidlerja in bi bile proti vsaki vladi brez Seidlerja. Zato bi bilo tudi mogoče, da cesar ostavke ne sprejme, potem ostane dr. Seidler, ki pa nima večine. Vladati bi moral brez parlamenta s § 14. V tem slučaju gotovo izstopijo nekateri dosedanja ministri iz kabineta. Vladalo bi se absolutično. A tudi taki vladi grozijo socialni demokrati s splošno stavko, ki bi bila v sedanji dobi zelo nevarna.

V nekaj dneh, morebiti prej, ko si mi mislimo,

bo padla odločitev. Vse stranke razven nemških nacionalcev so za parlament in bilo bi res čudno, da bi peščica nemških nacionalcev pokopala parlament ter zopet dvignila absolutizem protiizrečni volji in zahtevi vseh drugih strank.

Za nas Jugoslovane je vseeno, kdo pride za Seidlerjem. Naša pot je začrtana po majniški deklaraciji in naj vlada Seidler ali kdo drugi ali pa tudi zloglasni § 14.

Politične vesti.

Kako begajo nemškutarji in Nemci naše ljudi glede Jugoslavije. Iz Svečine nam poročajo, da tamonjski nemčurji in Nemci plašijo naše ljudi proti Jugoslaviji s tem: „Ah se vam ne smilijo ubogi begunci? Domovja imajo porušena, uničeno jim je premoženje in bežati so morali ob izbruhu vojske na vse strani. Tako se bo tudi vam godilo enkrat, če boste tako nespametni, da se zapišete Jugoslaviji. Kajti kmalu po ustanovitvi te nove države bo gotovo prišlo do krvave vojske med Nemci in Jugoslovani.“ S takimi sredstvi plašijo naši nasprotniki naše ljudi proti Jugoslaviji. A kakor nobeno drugo nizkotno sredstvo naših nasprotnikov ni moglo zatreti razširjenja jugoslovanske ideje na meji, tako tudi ta nova nemškutarska salomonska modrost ne vleče in nima pri naših obmejnih Slovencih prav nobenega uspeha. Naši ljudje zbijajo razne dovtype s prestrašenimi — nemškutarčki in Nemci. kakor: „O, to bo vesela vojska“, pravijo nekateri, „kar z mokrimi ounjami Vas bomo napodili.“ Drugi pa zopet pravi: „Pušk se treba ne bo, kar z bezgovimi pokalicami in z biči Vas bomo našeskali.“ — Sicer pa je ta najnovejši nemškutarski goljufivi poizkus znamenje, da Nemci in nemčurji res računajo, da bo kmalu prišlo do ustanovitve Jugoslavije in bo njena severna meja Mura. Ker plašijo najbolj nemčurji, ki so nedavno hodili na Dunaj gledat, koliko je tam ura, imamo utis, da so tam slabo opravili. Mnogi celo pravijo, da bodo v slučaju ustanovitve Jugoslavije takoj prodali svoja posestva in se izselili v nemški del države. Le pojdite! A že sedaj, ker potem ne bo za to več dovolj časa. Srečen pot! — Da je to plašenje nemškutarjev bedasto, je jasno dovolj, če pomislimo, da bo Jugoslavija zvezna država Avstrije, kakor je sedaj Ogrska. Vojska na ozemlju med Spielfeldom in Mariborom je torej prazen bav-bav naših nemčurjev in Švabov.

Posvetovanja Poljakov. Pretekli petek so se na Dunaju vršila velika posvetovanja Poljakov. Poljaki so zahtevali od vlade izjavo glede vprašanja o delitvi Galicije. Zunanji minister grof Burian pa zavzema stališče, da mu zasedaj še ni mogoče izjaviti se o stališču glede na politične zahteve Poljakov, ker se to zahtevna pogajanja z Nemčijo niso končala. V pričetku pogajanj vlade s Poljaki je bil dr. Seidler voljan podati izjavo, po kateri bi se naj delitev Galicije izvršila le sporazumno s Poljaki. Ta Seidlerjeva izjava bi bila skorogotovo zadovoljila Poljake. Toda dr. Seidler si je za deveto naenkrat premislil in je podal le izjavo v tem smislu, da se bi naj vršila delitev Galicije samo ustavnim potom. S to vladino izjavo pa Poljaki niso bili zadovoljni. Konservativni poljski poslanci so poslali še v petek zvečer bivšemu ministru Korytovskega in Bilinskega k dr. Seidlerju z zahtevo, da naj svojo izjavo razširi. Dr. Seidler je pa to zahtevo odklonil. V popoldanski seji se je pa vršila volitev novega načelnika. Izvoljen je bil posl. dr. Terpil, ki pripada radikalnemu krilu demokratične skupine. Udeležil se je jubilejnih slavnosti češkega „divadla“ v Pragi. Ker so torej sedaj v Poljskem klubu radikali na krmilu, ni dosti upanja, da bi prišlo do sporazuma med Poljaki in Seidlerjevo vlado: kajti poljski radikali zahtevajo predvsem Seidlerjevo glavo, ker smatrajo dr. Seidlerja kot glavno oviro, da vlada ne upošteva sklepov krakovske konference Poljakov, na kateri so, kakor znano, zahtevali združenje vseh Poljakov v novo državno tvorbo in da tudi vzhodni del Galicije z rusinskim prebivalstvom pride v novo poljsko državno tvorbo. Posvetovanja Poljakov, katerim pripisujejo odločilno važnost, se nadaljujejo.

Pogajanja med Nemci in Poljaki. Poslanec dr. Waldner je v imenu nemških nacionalcev poslal poljskemu ministru Twardowskemu, kot zaupniku Poljakov, pismo, v katerem jih vabi, da naj stopijo v dogovor in v zvezo z Nemci. Nemci in Poljaki bi naj v novi zvezi tvorili trdno vladno večino v zbornici za dosedaj državnih potrebščin in tudi glede rešitve poljskega vprašanja bi se dalo govoriti. Toda Nemci bi v tem slučaju predvsem zahtevali od Poljakov, da bi morali z njim vred nastopati proti baje državi nevarnim stremljenjem Čehov in Jugoslovancev. Poljaki so pa dne 21. junija odgovorili dr. Waldnerju, da njegovo pismo ne tvori nobene podlage za kaka pogajanja, ker Poljaki odločno zahtevajo Seidlerjev odstop. Ker so tudi nemške zahteve glede nastopanja proti stremljenjem Čehov in Jugoslovancev nesprejemljive, izjavljajo, da so odveč vsa nadaljnjia pogajanja med njimi in Nemci.

Gosposka zbornica — za parlament. V petkovi seji ustavovne stranke gosposke zbornice so se izjavili vsi govorniki za takojšnje sklicanje razne z-

bornice. Ta svoj sklep so utemeljili tem, da razna pereča prehranjevalna in finančna vprašanja zahtevajo takojšnje sklicanje državne zbornice.

„Jugoslovanske“ konference v Budimpešti. V sredo so dospeli v Budimpešto hrvaški ban Mihalo- vič, podban dr. Krišković ter poslanci hrvaško-srbske koalicije dr. Popović, grof Kulmer, dr. Lukinič, dr. Paleček in Wilder, da nadaljujejo razgovore z o- grskimi ministrskim predsednikom.

Vzrok padca bolgarskega kabineta Radoslavov. Ministrstvo Radoslavov je, kakor smo že poročali, na vrhuncu uspehov svoje vlade in na višku svoje slave nepričakovano podalo demisijo, ki je bila tudi sprejeta. Po sklenitvi miru z Rumunijo je opozicija proti Radoslavovu nepričakovano močno narasla in po izstopu stambulistov in 14 turških poslancev v so- branju iz vladne stranke je ostal Radoslavov kar čez noč brez večine. Turški poslanci so prešli v opozici- jo, ker nikakor niso mogli odobravati stališča mini- strstva v odrinskem vprašanju. Kar se tiče stambu- listov, njihovo izneverjenje še ni popolnoma jasno, zdi se pa, da je izraz velike njihove nezadovoljnosti z bukareskim mirom. Stambulisti očitaajo prejšnji vladi, da je zamudila ugodno priliko, da si prilasti celo Dobrudžo in bolgarska ozemlja, ki jih je morala odstopiti leta 1913 v Macedoniji Grški. Radoslavov je sicer na vse mogoče načine poizkušal, da izpodbi- je ta očitanja, zatrjujoč, da je skupna uprava severne Dobrudže le nekak prehodni stadij in da pride Do- brudža končno gotovo v bolgarsko posest. Naglašal je dalje, da je bila z osrednjima vlastima sklenjena pogodba, glaglom katere slednji privoljuje v to, da naj se v slučaju grškega napada priklonijo Bolgar- ski vsa leta 1913 od strani Grške odvzeta ji ozemlja Macedonije. Toda vse te izjave niso nič pomagale, in Radoslavov je moral demisionirati. Novi ministr- ski predsednik Malinov, voditelj demokratične stran- ke, bo poizkušal sestaviti koalicijsko vlado. Kak bo kurz nove vlade, še dosedaj ni znano. V merodajnih krogih osrednjih vlasti prevladuje mnenje, da se bo držal dosedanje črte. Pač pa bo politika Malinova najbrže odločnejša in trdovratnejša in v posamezno- stih še bolj bolgarska kakor je bila Radoslavova, — ker je ravno to bistvo bolgarske krize.

Nemčija hoče zagospodovati nad celim svetom.

Angleški minister Balfour je v seji angleške spodnje zbornice izjavil, da dandanes vsakdo želi častni ko- nec sedanje vojske. Nadaljevanja vojske si drugi ni- hče ne želi nego Nemčija in sicer vsled svojega ne- prestanega stremljenja po svetovnem gospodstvu. To svoje stremljenje zasleduje Nemčija s tako veliko tr- dovratnostjo, skrbjo in hladnokrvno odločnostjo, da Napoleonove razmere ostanejo v tem oziru daleč v ozadju. Slavohlepie vseh vladajočih je bilo že od ne- kdaj naperjeno na to, priti do svetovnega gospodst- va. Vse to pa upa doseči Nemčija edino le s sedanjo vojsko.

Grožnje Angležev proti nemškemu brodarstvu. Angleška komisija za varstvo brodarstva in indust-rije za gradnjo ladij je sklenila resolucijo, v kateri zahteva, da se naj po sklepu miru vse ladje, ki se nahajajo v nevtralnih ali sovražnih lukah, izročijo ententi. Ko bo demobilizacija končana, se naj vse brodovje, ki je bilo odvzeto sovražniku, proda na dražbi. Nevtralce in sovražnike se ne sme pripustiti k dražbi. Ladje se nikdar ne smejo prodati Nemcem. Na ta način se naj Nemčija na morju praktično ka- znuje kot povzročiteljica vojske.

Stremljenje, da ostaneta dva sovražna tabora. Glasilo češke agrarne stranke „Venkov“ piše o poto- vanju grofa Buriana v Berlin: „Danes obstoji med obema državama zveza proti vsem sovražnikom, ka- tere torej danes ni treba šele sklepati. Zveza naj bi se torej sklenila za prihodnost. A od vseh strani čujemo, da je končni cilj te vojne, da se ustanovi — svetovna zveza vseh narodov. Je-li ne bo dogovor o taki svetovni zvezi vseh narodov nadomestil vse po- litične in vojaške dogovore, zveze in konvencije? Za- to ne uvidevamo, zakaj je treba sedaj sklepati tako zvezo. Z ozirom na razmere po vojni se ne moremo otresti bojazni, da bo novi dogovor povzročil podaljš- anje sedanjega stanja, ki loči cel svet v dva sovra- žna tabora.“

Nemščina odpravljena iz vseh ameriških šol. Ameriška vlada je odredila, da je nemščina odpravi-ljena iz vseh ameriških ljudskih, srednješolskih, vi- sokošolskih in tudi iz vseh trgovskih šol, nadalje je odredila, da so vsi Nemci brez izjeme odpušteni iz državnih in drugih javnih služb.

Tedenske novice.

Nadškof dr. Kaltner v Solnogradu je dokaj ne- varno oboel. Njegovo življenje pa baje ni v ne- varnosti.

Iz poštne službe. Poštni kontrolorji L. Josek, Franc Hinkl, Rudolf Ernstberger in Edvard Scheuch ter poštni oficijal II. razreda Edvard Röder, vsi v Mariboru, so imenovani za poštne nadkontrolorje 8. činovnega razreda.

Iz južne železnice. Nadrevident Ivan Pavliček je premeščen iz Ljubljane v Poljčane, adjunkt Alojz Petelin iz Poljčan v Spodnji Dravograd in Vladimir Gomilšek iz Trbovelj v Rakek.

Poročil se je dne 22. t. m. rezervni poročnik g. Josip Ostapovicz iz Ulaskove v Galiciji z gospico Štefco Venigerholc iz vrle, rodoljubne družine v Središču. Čestitamo!

Na smrt obsojeni — umrl. 68 letni posestnik Anton Topolnik iz Cogetinc, ki je bil 4. t. m. ob poroti radi umora svoje žene obsojen na smrt na vešalih, je v ječi umrl.

Osebnost. Vodja marib. okr. glavarstva dr. Krammer je odšel na 4 tedenski dopust. Nadomešča ga nam. tajnik Sima Gall.

Dramatično društvo v Mariboru naznanja vsenpevkam in pevcem, da se vršijo pevske vaje redno ob sredah in sobotah naprej. Seveda je vaja tudi to sredo.

Peter Rosegger — blizu smrti. Iz Krieglacha, kjer leži Rosegger na smrtni postelji, se poroča dne 23. t. m., da je bolnik zelo slab in vzame zelo malo živil.

Gimnazija v Mariboru. Sprejemni izpiti za I. razred za prihodnje šolsko leto 1918-19 se pričajo v poletnem roku dne 1. julija 1918 ob 10. uri dopoldne. Vpisovanje se vrši dne 30. junija od 9. ure naprej v ravnateljski pisarni (Elizabetina ulica 16). Zadostuje pa tudi, če se vpošlje do tega dne krstni list in zadnje šolsko spričevalo ravnateljstvu (tudi po pošti) — v tem slučaju naj pridejo dotični učenci naravnost k izpitu dne 1. julija ob 10. uri predpoldne. — Naznanilo o sprejemnih izpiti v jeseni se objavi še pravočasno.

Vpisovanje na ženskem učiteljskem šolskem sester v Mariboru. Na cesarja Franca Jožefa I. jubilejnim učiteljskim šolskim sester v Mariboru je vpisovanje za I. letnik šolskega leta 1918-19 v četrtek, dne 27. junija od 8. do 10. ure dopoldne. Sprejemni izpit se začne istega dne ob 10. uri dopoldne.

Trstenjakov sklad. Miloš Verk, učitelj pri Sv. Križu pri Rogaski Slatini, 20 K; Friderik Repolusk, župnik v St. Vidu, 10 K; Josip Švigelj, župnik v Polici pri Višnjigori, 20 K; Alojzij Šlik, kaplan, Sv. Andraž v Slov. gor., 10 K; Vinko Kraner, župnik pri Spodnji Sv. Kungoti, 7 K; Melhior Zorko, kaplan na Hajdini, 52 K; Andrej Senekovič, vlad. svet. v Ljubljani, 5 K. Zadnji izkaz 5551.20 K, sedaj 124 K. Skupaj 5675.20 K. — Zgodovinsko društvo v Mariboru.

Za slovensko šolo v Mariboru so nadalje darovali: poročnik Zmago Bregant v Orahovici v Slavoniji, I. zbirka slovenskih častnikov 100 K; gostija g. Jurka v Ivanjkovcih 20 K; J. Potokar v Gornjemgradu 10 K; gđc. Anica Pepelnik v Lembergu 20 K; Marica Pepelnik, učiteljica pri Sv. Jakobu, 10 K; Slava Zinauer pri Sv. Jakobu 10 K; Minka Osterc, učiteljica pri Sv. Petru pri Radgoni, 10 K; Slava Pernat, učiteljica pri Sv. Jakobu, 10 K; Milan Doškovič, poročnik v Radgoni, 10 K; Franica Lahova v Ramovcih 10 K; Joško Topolnik v Ramovcih 10 K; Tinka Stanetičeva, učiteljica pri Sv. Jakobu, 10 K; Melhior Zorko, kaplan v Hajdini pri Ptuj, 100 K; družba, zbrana dne 5. junija 1918 pri g. dekanu Salamunu v Rogatecu, 51 K; dekla g. dekana Salamuna 20 K; Učiteljska gospodarska kreditna zadruga v Celju 9 K; Angela Smerke, Ježica pri Ljubljani, nabrala na novi maši g. Presečnika na Stožici 100 K; upravništvo „Slovenca“, darilo slovenskih vojakov domačega polka, oddelek strojnih pušk 1-22, K 153.76; Franc Zopf v Pristovi 5 K; M. Zopf v Pristovi 5 K; Marija Goričan v Pristovi 5 K; Fanika Presker v Rajhenburgu 100 K; upravništvo „Slovenskega Naroda“ 600 K; vojak Jurij Ferenc Cetvilj iz bojišča 130 K; zbirka gđc. Zore Verstovšekove v Mariboru in sicer: dr. Radoslav Pipuš K 1000, obitelj dr. Verstovškova 100 K, Krista Tribnikova 10 K, J. Sorli 10 K, Marija Bračič 10 K; Jožica Ličar 10 K, Marica Prelec 20 K, Olga Karara 20 K, Karola Kralj 20 K, Marija Jerman 10 K, kurent Jan. Ev. Kociper 50 K, profesor bogoslovja dr. M. Slavič 50 K, Josip Zidanšek, ravnatelj deškega semenišča, 100 K, J. Avanzini 10 K, Josip Sanderl 30 K, Anton Ertl 20 K, Marica Ofner 20 K; Anica Kopušar v Ljubnem, zbrala dekleta o obletnici jugoslovanske deklaracije 200 K, Marija Aleksič 20 K; dr. Ivan Glaser 10 K, Milena dr. Senjorjeva 10 K; 34 podpornikov v malih zneskih 88 K, skupaj 1818 K; p. Gabriel Planinšek, frančiškan v Ljubljani, 205 K; neimenovan po g. dr. Hohnjeu v Mariboru 10 K; četovodja J. Rajh 4. težkega topničarskega p. na bojišču 213 K. — Prispevke je pošiljati na naslov moške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru (blagajnik Franc Pišek, Narodni dom), šolski odsek.

Frischaufov Dom na Okrešlju je od dne 16. t. m. naprej oskrbovan kakor po navadi. Kruh in meso naj turisti s seboj prinesejo.

„Slovenska žena.“ Upravništvo „Slov. žene“ prosi naše narodno čuteče žene, naj se priglase kot poverjenice. V to svrhu dolo nabiralne pole. Uredništvo pa prosi, naj naše slovensko ženstvo pridno dopisuje. Naslov: Uredništvo in upravništvo „Slovenske žene“, Ljubljana 7.

Jugoslovanski pisatelji za našo dečo. Sestavil se je odbor najodličnejših v Zagrebu živelih jugoslovanskih pisateljev, ki si je nadel nalogo, da izda skupni almanah slovenskih, hrvaških in srbskih pisateljev v korist in v reševanje naše stradalne de-

ce. Odbor — ki mu stoje na čelu dr. Vojnovič, Ljubob Robič-Gjalski in Vladimir Mažuranič — je izdal slovenskim, hrvaškim in srbskim pisateljem namenjen poziv, v katerem je rečeno med drugim: „Ta, že štiri leta trajajoča vojna preti, da nas uniči. Naša kri teče, a lakota in pomanjkanje podkopavajo temelje naše bodočnosti, pijejo zadnjo moč tudi onim najmlajšim, na katerih ostaja svet. Zato se je naša javnost dvignila kakor en mož, da reši vsaj ono, kar se še rešiti da, da se reši naša deca. Rešimo bodočnost, da ne ostane na nas prokletstvo bodočih pokoljenj. Namen almanaha je: prvič, da prinese čimvečji dohodek za reševanje naše dece in da se razširi v čimvečjem številu po naših hišah, in drugič: da z najizbranejšimi deli naših pisateljev in kulturnih delavcev nudi narodu delo, ki mu bo v današnjih dneh v uteho in tolažbo, a istodobno spomenik za pozne rodove, kako smo skrbeli za reševanje narodne nade. Ta glas ni drugo, nego glas tisočev in tisočev naših žen, ki nimač s čim, da bi utešili glad svoje dece.“ Rokopisi naj se pošiljajo na: Tajništvo Matice Hrvatske, Zagreb, Matična ulica 2, najkasneje do 1. septembra 1918.

Propagandni poleti za 8. vojno posojilo. Cesar-ski namestnik grof Clary nam piše: Od dne 22. junija naprej bo prirejalo poveljstvo zračnih krdel propagandne polete za 8. vojno posojilo, pri katerih se bo metalo propagandne listke za vojno posojilo na vsa mesta in trge, nad katerimi se bodo pojavila letala. Na Štajerskem se bodo vršili ti poleti na črti Gradec—Bruck—Leoben—Gradec in Gradec—Maribor—Ptuj—Radgona—Feldbach—Gradec.

Predavanje s svetlopisnimi slikami. Okrajno glavarstvo v Mariboru nas prosi, da objavimo: V sredo, dne 26. t. m., ob 4. uri popoldne, bo g. prof. dr. Rudolf Peerz iz Dunaja predaval o svojih doživljajih na italijanski fronti (s 130 svetlopisnimi slikami). Ker je želeli, da bi bilo to predavanje v čimvečjem številu obiskano, je vsakomur prosti udeležiti se tega predavanja. Izrecno se poudarja, da se pri tem ne bo zahtevalo niti vstopnine, niti se pobiralo v katerikoli namen. Predaval bo v mestnem Kinu (mestno gledališče) v Mariboru.

Zopet roparji. Pri posestniku Janezu Šteflič na Tarigori pri St. Ilju v Slov. gor. so v noči od 21. na 22. t. m. vlomili neznani roparji in so odnesli vsa živila do zadnje trohice. V hišo so prišli skozi streho, na kateri so napravili veliko luknjo. Isto noč so vlomili in odnesli mnogo reči pri posestniku Jerneju Ferku na Podigracu pri Svecini. Vse to polpa 12 dezertirjev izvršuje v severnem delu Sl. gorice te vlome. Ljudstvo je vznemirjeno. Svetujemo, da se naj živila, obleka in denar skrbno shranijo. Za vsak slučaj se naj vsaka hiša dobro oboroži. Če zasledijo kdo dezertirje, naj jih takoj javi bližnji orožniški postaji.

Gospodarske novice.

Prostovoljna oddaja žita v mariborskem okraju. Pretekli petek se je okrajno gospodarski odbor mariborskega okrajnega glavarstva soglasno izjavil za prostovoljno oddajo žita letine 1918, da se tako — prepereči prisilna rekvizicija žita in ž njo združene neprijetnosti. V razpravo so izmed slovenskih članov posegli gg. Pišek, Galunder, Rop in Zebot. Celo okrajno glavarstvo mora oddati 120 vagonov krušnega žita (pšenice, rži, ječmena in koruze) in 80 vagonov drugega žita (oves, fižol, ajda in proso). Po ključu, ki ga je sestavilo okrajno glavarstvo z ozirom na oddajo žita leta 1916 in leta 1917, se je za posamezne občine določilo, koliko bodo morale oddati, če hočejo biti proste rekvizicij. Da pa ne bo vsa zadeva vsiljena, se bo te dni vršilo po celém okraju 18 sestankov županov, občinskih odborov, žetenih komisij in zastopnikov oblasti. Na teh sestankih se bo razpravljalo vprašanje, ali niso predpisane množine za posamezne občine prevelike. Nujno priporočamo, da se župani in drugi občani gotovo udeležijo teh sestankov. Ti sestanki se vršijo po sledečem redu: v Mariboru na okrajnem glavarstvu dne 25. junija, ob 9. uri dopoldne, za okoliške občine. V St. Jakobu dne 27. junija, ob 9. uri dopoldne; pri Sv. Barbari v Slov. gor., dne 1. julija; pri Sv. Juriju v Slov. gor. dne 27. junija ob dveh popoldne; pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dne 28. junija ob 9. uri dopoldne; pri Sv. Antonu dne 30. junija ob 9. uri dopoldne; v Selnici ob Dravi dne 27. junija ob 1. uri popoldne; pri Sv. Lovrencu nad Mariborom dne 25. junija ob 1/2. uri dopoldne; v Račah dne 26. junija ob 1/3. uri popoldne; v Gornji Sv. Kungoti dne 28. junija ob 9. uri dopoldne; v St. Ilju v Slov. gor. dne 1. julija ob dveh popoldne; v Gornji Poljskavi dne 25. junija ob desetih popoldne; v Slov. Bistrici dne 26. junija dopoldne ob 8. uri in popoldne ob 2. uri; v Poljčanah dne 27. junija ob 9. uri dopoldne in v Makolah dne 25. junija ob 9. uri dopoldne. — Vse se je razpravljalo tudi o vprašanju žrmlj, o prostem razpolaganju s preostalim žitom, o vojaških dopustih za žetev in mlatitev itd. Natančnejše poročilo prinese „Slov. Gospodar.“ — Kakor slišimo, nameravajo tudi v ptujskem okraju izvesti prostovoljno oddajo žita. Iz drugih okrajev še nimamo poročil.

Rekviriranje moške obleke v Nemčiji. Ker rabi Nemčija za svoje vojaške moške delavce čez 1 milijon moških oblek, a zalog ni nobenih, je odredila, da mora vsak moški, kateri ima več kakor dve obleki, torej tri, štiri ali še več oblek, oddati vse svoje

odvišne obleke in si sme obdržati samo dve obleki. Ker je vsled tega nastalo po Nemčiji veliko razburjenje, je vlada za sedaj predpisala, koliko moških oblek mora oddati to ali ono mesto. Mesto Monakovo na primer mora oddati 11.500 moških oblek, Berlin pa 90.000.

Draga galica. V hrvaških in madžarskih listih čitamo oglase, v katerih ponujajo trgovci bakreno galico za ceno 15, 20, 25 in 30 K — 1 kg!

Letina v Istri kaže prav dobro. Kljub temu, da je vse zeleno, že tatovi žanjejo žito in izkopavajo krompir. Druginja in pomanjkanje živil je strašno! Oblasti bi naj potrebno ukrenile, da se zabrani uničevanje poljskih pridelkov!

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 23. jun.

Italijansko bojišče.

Boji ob Piavi so bili nekoliko manj živahni. Le na južnem krilu naše armadne fronte je napravil sovražnik popoldne protinapade. Sicer pa povsod topovski boji.

Hudi nalivi in deževje skoro vsak dan v Benečiji, vsled katerih se nahajajo pod vodo veliki deli beneške ravani, so našim četam zelo pomnožili pomankanja in težave. Piava je postala velika, deroča reka, vsled česar je za več ur večkrat prekinjen promet med obema bregovima. Le z največjimi težavami je mogoče dovažati na fronti se vojskujočim najpotrebnejša živila in municijo. Našim četam gre tem večje priznanje, ker je njih bojna sila tudi vsled takega težavnega položaja ostala nestrta.

Balfour o miru.

V angleški spodnji zbornici je rekel Balfour med drugim tudisledede: Želimo si častnega miru. Toda vedno bolj smo prepričani, da je mogoče doseči časten mir le z vojevanjem do konca. Noben narod ne sme priti do take moči, da bi v bodoče povzročil toliko gorja na svetu, kakor ga je povzročil nemški narod, vsled česar trpijo in vzdihujejo vsi narodi starega in novega sveta.

Dopisi.

Maribor. Baronica Mehtilda Twickel v Mariboru je bila odlikovana z bavarskim redom sv. Terazije. Cesar je dovolil, da sme nositi to odlikovanje. Odlikovana je velika dobrotnica revežev.

Maribor. V Mariboru bomo imeli odslej dva brezkrusna dneva, oddaja moke pa se bo skrčila na 1/8 kg na teden. Težaki in delavci pa dobe isto množino kruha kot dosedaj. Kot nekaj nadomestek pa dobi ostalo mestno prebivalstvo eno osminko kg fižola na osebo na teden. Toda to je te slabota tolažba, kajti mestni prehranjevalni urad še niti nima potrebne množine fižola. Tudi namerava prehranjevalni urad skleniti pogodbo, da dobi iz Moravskega 100 vagonov krompirja. Količina mesa je za ta teden določena na 21 dkg na osebo.

Maribor. Koncert, ki ga je priredilo včeraj »Dramatično društvo« v mariborskem »Narodnem domu«, je izpadel nad vsako pričakovanje lepo. Udeležba je bila vzlic slabemu vremenu prav lepa. Vsi gostilniški prostori »Narodnega doma« so bili polni. Občinstvo je spremljalo izvajanja glasov, solistov in igro g. Serajnika na gosli z velikim odobravanjem. Večina točk se je moralo ponavljati.

Kamnica pri Mariboru. Naša Kmetška branilnica in posojilnica se preseli s 1. julijem v nove prostore v 1. nadstropju gostilne g. Hiterja v Kamnici. — Umrl je tukajšnji gostilničar in posestnik J. Šerak. Zadel ga je mrtvoud.

Sv. Ilj v Slov. gor. Gospodična Marica Baurman hčerka veleposestnika in cerkv. ključarja g. Ivana Baurman se je zaročila z gostilničarjem in veleposestniškim sinom A. Purkarthofer iz Fernica.

Rače. Dne 18. junija je padel na italijanskem bojišču, zadet od sovražne granate v glavo, aktivni stotnik Karel Paulšek, sin mnogozasluznega nadučitelja Ivana Paulšek v Račah. Padlemu slovenskemu junaku bodi zemljica lahka. Globoko prizadeti obitelji pa bodi vsevečni tolažnik!

St. Jurij ob južni žel. Politični shod se vrši pri nas prihodnjo nedeljo, dne 30. junija, ob 3. uri popoldne v prostorih ute g. Iv. Breznika blizu koldvora. Govori poslanec celjskega okraja, dr. Anton Korošec.